

Απολογισμός Δραστηριοτήτων ΕΚεΠΕΚ 2013

ΠΑΝΤΕΙΟΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Ειδική Έκδοση

Δεκέμβριος 2013/ Ιανουάριος 2014

Μήνυμα Διευθνή και Ερευνητικής Ομάδας

Αγαπητοί Φίλοι,

Το 2013 αποτέλεσε μια παραγωγική και επιτυχημένη χρονιά για τις δραστηριότητες του Κέντρου. Στο τομέα των εκδόσεων ολοκληρώθηκε η επιμέλεια και η εκτύπωση του συλλογικού τόμου «Αιγαίο και Νοτιανατολική Μεσόγειος. Σύγχρονες Προκλήσεις και Προοπτικές Εκμετάλλευσης Υποθαλάσσιων Ενεργειακών Φυσικών Πόρων» από τις Εκδόσεις Ι. Σιδέρης. Ο τόμος περιλαμβάνει 25 εξειδικευμένες εισηγήσεις ακαδημαϊκών, ερευνητών και ειδικών του χώρου της εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων, προσεγγίζοντας με ολοκληρωμένο τρόπο, ένα ζήτημα εθνικής σημασίας για τη χώρα μας, το οποίο είναι πιο επίκαιρο από ποτέ.

Στο τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης, το ΕΚεΠΕΚ διοργάνωσε με επιτυχία το 9ο Θερινό Πρόγραμμα Κατάρτισης Νέων Επιστημόνων στα Κύθηρα με τίτλο «Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη. Ενέργεια και Θαλάσσιος Χώρος». Η πληθώρα συμμετοχών από πανεπιστήμια όλης της χώρας σε δυσχερείς οικονομικά εποχές, αποδεικνύουν την εμπέλεια του θεσμού, τα παραγόμενα αποτελέσματα του οποίου έχουν αναγνωριστεί και σε επίπεδο ΟΗΕ με την ένταξη του Προγράμματος στη

Δεκαετία για τις Καλές Πρακτικές για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη.

Το 2014 αναμένεται να αποτελέσει μια εξίσου σημαντική χρονιά για το Κέντρο. Η δραστηριοποίηση του ΟΗΕ για τα ζητήματα αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, η ανακήρυξη από τη Γενική Συνέλευση του 2014 ως έτους για τα Μικρά Νησιωτικά Αναπτυσσόμενα Κράτη αλλά και οι προκλήσεις της Ελληνικής Προεδρίας στην Ε.Ε. αποτελούν γεγονότα τα οποία θα δρομολογήσουν εξελίξεις τις οποίες θα καταγράψουμε και θα αναλύσουμε σε βάθος.

Εύχομαι το 2014 να είναι μια εξίσου επιτυχημένη και παραγωγική χρονιά από επιστημονικά ενδιαφέρον, καθώς και έτος ανάκαμψης και ελπίδας για το ελληνικό πανεπιστήμιο και τη χώρα.

Ο Διευθυντής του Κέντρου
Καθηγητής Γρ. Ι. Τσάλτας

Περιεχόμενα

Μήνυμα Ερευνητικής Ομάδας	Σελ. 1
Εκδόσεις	Σελ. 2
Εβδομαδιαίο Ενημερωτικό Φυλλάδιο	Σελ. 2
Διεθνής Παρουσία	Σελ. 2
Ερευνητικά Προγράμματα	Σελ. 3
Σεμιναριακός Κύκλος ΙΔΙΣ	Σελ. 3
Θερινό Πρόγραμμα Κατάρτισης	Σελ. 3
Δημοσιεύσεις και Συμμετοχές σε Επιστημονικές Εκδηλώσεις	Σελ. 4

Διοικούσα Επιτροπή Περίοδος 2012 – 2014

- Γρηγόρης Ι. Τσάλτας (Καθηγητής, Διευθυντής)
- Στέλιος Περράκης (Καθηγητής, Μέλος)
- Ευάγγελος Ραυτόπουλος (Καθηγητής, Μέλος)
- Μαρία Ντανιέλα Μαρούδα (Επίκουρη Καθηγήτρια, Μέλος)
- Τηλέμαχος Μπούρτζης (Υπ. Διδάκτορας - Μέλος)

Ερευνητικοί Τομείς ΕΚεΠΕΚ

- Τομέας Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
- Τομέας Διεθνών Οργανισμών και Περιβάλλοντος
- Τομέας Ευρωπαϊκών Θεσμών και Περιβαλλοντικής Πολιτικής
- Τομέας Κοινωνίας των Πολιτών και Περιβαλλοντικής Επιστήμης
- Τομέας Προστασίας και Διαχείρισης Θαλασσίου Περιβάλλοντος, Υδροβιότοπων και Ανάπτυξης Νησιωτικών Περιοχών.

• Παρατηρητήριο Πολιτικής και Δικαίου για την Κλιματική Αλλαγή

• Παρατηρητήριο του Δικαίου και της Οικονομίας της Θάλασσας

Τηλέφωνο: 210 - 9201832
Φαξ: 211 - 8001832
Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο:
ekepek@panteion.gr
info@ekepek.gr

Χαριλάου Τρικούπη 1
και Σάκη Καράγιωργα
(πάρδος Λαγουμιτζή),
176 71, Αθήνα,
Γραφείο Γ15
www.ekepek.gr

Εκδόσεις

Εκδ. Ι. Σιδέρης, Αθήνα 2013, σελ. 512
Επιμέλεια:
Καθηγητής Γρηγόρης Ι. Τσάλτας

Πρακτικά του ομώνυμου συνεδρίου που έλαβε χώρα στην Ανάβυσσο Αττικής, από τις 19 έως τις 20 Νοεμβρίου 2010 και στηρίχτηκε στην επιστημονική σύμπραξη τεσσάρων φορέων που ειδικεύονται στη μελέτη των θαλασσίων ζητημάτων. Το συνέδριο συνδιοργανώθηκε από το ΕΚεΠΕΚ, το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών, την Ελληνική Εταιρία Διεθνούς Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων και το Ινστιτούτο Αιγαίου του Δικαίου της Θάλασσας και του Ναυτικού Δικαίου. Συνολικά, παρουσιάστηκαν 37 εισηγήσεις, από 54 Έλληνες ακαδημαϊκούς, καθηγητές, επιστήμονες, ερευνητές καθώς και

υψηλόβαθμα στελέχη επιχειρήσεων.

Τις εργασίες του συνεδρίου παρακολούθησαν 300 περίπου συμμετέχοντες, κυρίως στελέχη της δημόσιας διοίκησης, εκπρόσωποι επιχειρήσεων, μέλη των ενώπιων δυνάμεων και φοιτητές.

Εβδομαδιαίο Ενημερωτικό Φυλλάδιο

Από τον Νοέμβριο του 2012, το Ε.Κε.Π.Ε.Κ. προχώρησε στη δημοσίευση εβδομαδιαίου newsletter, το οποίο περιλαμβάνει ειδήσεις που αφορούν σε όλα τα σύγχρονα και επίκαιρα ζητήματα της περιβαλλοντικής διακυβέρνησης και της βιώσιμης ανάπτυξης, ενώ παράλληλα φιλοξενεί σύντομο σχολιασμό νέων επιστημόνων και ειδικών στα ζητήματα αυτά. Έως το Δεκέμβριο του 2013, δημοσιεύτηκαν συνολικά 37 τεύχη, με περισσότερες από 600 ειδήσεις και 17 γνώμες ερευνητών, υποψηφίων διδασκτόρων και συνεργατών.

Διεθνής Παρουσία

COST Action IS 1101

Στα πλαίσια της δράσης COST Action IS 1101 με θέμα «Κλιματική Αλλαγή και Μετανάστευση: Γνώση, Δίκαιο/ Πολιτική, και Θεωρία», έλαβε χώρα στις 5/3/2013 στην Κοΐμπρα της Πορτογαλίας, η συνεδρίαση της στενής της διαχειριστικής ομάδας.

Στη διαχειριστική επιτροπή της Δράσης Action IS1101 του Προγράμματος COST, μεταξύ 11 Κρατών μετέχει και η Ελλάδα εκπροσωπούμενη από το Πάντειο Πανεπιστήμιο συγκεκριμένα το Ευρωπαϊκό Κέντρο Περιβαλλοντικής Έρευνας και Κατάρτισης και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Την υψηλή επιστημονική εποπτεία του όλου εγχειρήματος για το Πάντειο Πανεπιστήμιο διασφαλίζει ο Πρύτανης, Καθηγητής κ. Γρηγόρης Ι. Τσάλτας. Η Δρ. Ιουλία Μωραΐτου, συμμετείχε στις εργασίες της COST Action IS 1101 στην Πορτογαλία, εκπροσωπώντας το ΕΚεΠΕΚ στην στενή ομάδα λήψης αποφάσεων.

Μεταξύ διαφορετικών εσωτερικών του προγράμματος ζητημάτων διαχειριστικού χαρακτήρα, αποφασίστηκε και ανακοινώθηκε και ο προγραμματισμός

των μελλοντικών δράσεων του εξαμήνου που διανύουμε. Στο πλαίσιο αυτών, διοργανώθηκε από το ΕΚεΠΕΚ και υπό την αιγίδα του ερευνητικού δικτύου COST IS 1101, ημερίδα με θέμα: «Κλιματική αλλαγή, Μετανάστευση και το Αστικό Περιβάλλον», και στόχο να λειτουργήσει ως καταλύτης για περισσότερη διερευνητική έρευνα και βέλτιστη διερεύνηση εκείνων των ζητημάτων που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή και την επιπτώσεις της στο αστικό περιβάλλον, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στον τομέα της μετανάστευσης και

των στρατηγικών για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Η ημερίδα έλαβε χώρα στις 26 Απριλίου 2013, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.

The EVENT project

Η παρούσα έρευνα διάρκειας ενός έτους στοχεύει στο να διερευνήσει τα όρια της υπάρχουσας γνώσης μας σχετικά με τους παράγοντες που συμβάλλουν στο φαινόμενο της ενεργειακής πείνας στην Ευρώπη. Οι οικονομικοί και χωροταξικοί λόγοι, οι οποίοι συντελούν στην δημιουργία αυτού του φαινομένου, αναλύονται μέσα από το πρίσμα της ενεργειακής ευπάθειας.

Η Δρ. Saska Petrova, Λέκτορας του University of Manchester συντονίζει και επιμελείται την έρευνα ως κύρια ερευνήτρια (principal investigator) με επιστημονική συνεργάτιδα (research associate) τη Δρ. Αλεξάνδρα Προδρομίδου, Λέκτορα του International Faculty of the University of Sheffield-City College και Επιστημονική Συνεργάτιδα του Ε.Κ.Ε.Π.Ε.Κ.-Παντείου Πανεπιστημίου (Ελλάδα).

Ερευνητικά Προγράμματα

Έρευνα πεδίου στις Σεϋχέλλες για υπό εκπόνηση διδακτορική διατριβή

Ο ερευνητής του Κέντρου, Υπ.Δρ. Σταύρος Μαυρογένης, διεξήγαγε έρευνα πεδίου στο πλαίσιο της υπό εκπόνησης διδακτορικής του διατριβής στις Σεϋχέλλες. Η έρευνα αφορούσε τη συλλογή στοιχείων αναφορικά με την εφαρμογή πολιτικών προσαρμογής μέσω ποιοτικής έρευνας. Ο ερευνητής συνεργάστηκε με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας των Σεϋχελών, το Πανεπιστήμιο των Σεϋχελών, το ερευνητικό ινστιτούτο CIC-ERO της Νορβηγίας και το Υπουργείο Εξωτερικών της Νορβηγίας.

Ερευνητική Αποστολή στη Νορβηγία

Ο ερευνητής του Κέντρου, Υπ.Δρ. Σταύρος Μαυρογένης, συμμετείχε σε εξά-

μηνη ερευνητική αποστολή στο ερευνητικό ινστιτούτο GRID-Arendal (www.grida.no) της Νορβηγίας. Το GRID είναι φορέας της Νορβηγικής κυβέρνησης ο οποίος συνεργάζεται με το UNEP στην εκπόνηση μελετών, εκδόσεων και διεθνών ερευνητικών προγραμμάτων.

Συμμετοχή στη 19η Σύνοδο της Σύμβασης Πλαίσιο του ΟΗΕ για την Κλιματική Αλλαγή

Ο ερευνητής του Κέντρου, Υπ.Δρ. Σταύρος Μαυρογένης συμμετείχε στο πλαίσιο της υπό εκπόνησης διδακτορικής του διατριβής στη 19η Σύνοδο των Μερών της Σύμβασης Πλαίσιο του ΟΗΕ για την Κλιματική Αλλαγή που διεξήχθη στη Βαρσοβία από τις 11-22 Νοεμβρίου 2013. Ο ερευνητής μετείχε στη διοργάνωση της επίσκεψης και στο πρόγραμμα συναντήσεων με το ερευνητικό ινστιτούτο των ΗΠΑ Centre for International Environmental Law (www.ciel.org) και με τον Νορβηγικό ερευνητικό φορέα GRID – Arendal.

Σεμιναριακός Κύκλος ΙΔΙΣ

Το Ινστιτούτο Διεθνών Σχέσεων σε συνεργασία με το ΕΚεΠΕΚ, διοργάνωσαν την περίοδο 21 Δεκεμβρίου 2012 - 15 Φεβρουαρίου 2013, τον 2ο σεμιναριακό κύκλο με τίτλο: «Δίκαιο της Θάλασσας και πολιτικές για το θαλάσσιο χώρο στην Ανατολική Μεσόγειο: ΑΟΖ, Υφαλοκρηπίδα, Θαλάσσιο Περιβάλλον και Μεταφορές». Οι 15 συμμετέχοντες, επαγγελματίες, φοιτητές και νέοι επιστήμονες είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν 16 ώρες κατάρτισης, να ανταλλάξουν απόψεις με έμπειρους και νέους ερευνητές στο αντικείμενο των Επιστημών της Θάλασσας, ενώ έλαβαν και ειδικευμένο συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό.

Θερινό Πρόγραμμα Κατάρτισης

«Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη, Ενέργεια και Θαλάσσιος Χώρος», 6-13 Σεπτεμβρίου 2013, Κόθηρα

Στο 9ο Διεπιστημονικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Νέων Επιστημόνων του ΕΚεΠΕΚ, συμμετείχαν 15 νέοι επιστήμονες από 7 διαφορετικά πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού, 10 διαφορετικά πανεπιστημιακά τμήματα καθώς και από 6 μεταπτυχιακά και διδακτορικά προγράμματα.

Βασικός στόχος του σεμιναρίου ήταν η διερεύνηση της διεθνούς και ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής πολιτικής, με ειδικότερες αναφορές στα ζητήματα της ενέργειας και του θαλάσσιου χώρου. Ειδικότερα, αναλύθηκαν ζητήματα όπως ο εντοπισμός και η εκμετάλλευση υποθαλάσσιων ενεργειακών πόρων καθώς και ειδικότερες σχετικές με την ενέργεια θεματικές, όπως το ρυθμιστικό πλαίσιο, η σχέση με το περιβάλλον και τη βιώσιμη ανάπτυξη, ο χωροταξικός σχεδιασμός και η ενεργειακή πενία. Στο πλαίσιο του σεμιναρίου πραγματοποιήθηκαν επίσης, εργαστήρια προσομοίωσης και παιχνίδια ρόλων.

Εκτός από τη θεωρητική κατάρτιση, οι νέοι επιστήμονες μετείχαν και σε δραστηριότητες πεδίου στο νησί των Κυθήρων. Πιο συγκεκριμένα, διοργανώθηκε ημερήσια εκδρομή επιμορφωτικού χαρακτήρα, στο πνεύμα ανάδειξης της διάστασης: περιβάλλον – πολιτισμός και αειφορία στη Χώρα Κυθήρων, όπου πραγματοποιήθηκε ξενάγηση στο Κάστρο Κυθήρων, στο Μυλοπόταμο καθώς και στην περιοχή του Αβλέμωνα.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος, συνδιοργανώθηκε από το ΕΚεΠΕΚ και το Κυθηραϊκό Ίδρυμα Πολιτισμού και Ανάπτυξης η ημερίδα με τίτλο **Μικρές Νησιωτικές Περιοχές και Ειδικά Αναπτυξιακά Ζητήματα**.

Η εκδήλωση την οποία παρακολούθησαν 60 άτομα, φιλοξενήθηκε στην Αίθουσα Κυθηραϊκού Συνδέσμου, στη Χώρα Κυθήρων.

Το Πρόγραμμα οργανώθηκε από το ΕΚεΠΕΚ με τη συμβολή του Γραφείου Ενημέρωσης στην Ελλάδα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα και χορηγούς την Τράπεζα της Ελλάδος και την Ελληνική Ένωση Τραπεζών.

Συμμετοχές Η Ελλάδα ως παράκτιο κράτος. Δικαιώματα και υποχρεώσεις, (26 Ιουλίου 2013, Κ.Ε.Ε.Μ Σπάρτη)

Διεθνές Συνέδριο Μεσόγειος Θάλασσα: Φυσικοί Πόροι και Ασφάλεια (22 Μαρτίου 2013)

Ο Διευθυντής του ΕΚΕΠΕΚ, Καθηγητής Γρηγόρης Τσάλτας, συμμετείχε στο διεθνές συνέδριο το οποίο διοργανώθηκε από το Πάντειο Πανεπιστήμιο και την Πρεσβεία του Μαρόκο στην Ελλάδα, με εισήγηση με θέμα: «Ασφάλεια και Συνεργασία στη Μεσόγειο: Προκλήσεις και Ευκαιρίες».

Στρογγυλή Τράπεζα Η Κρίση στην Ευρώπη θα θυσιάσει το Περιβάλλον; Η Περίπτωση της Ελλάδας (29 Μαρτίου 2013)

Ο Διευθυντής του ΕΚΕΠΕΚ, Καθηγητής Γρηγόρης Τσάλτας, συμμετείχε στη στρογγυλή τράπεζα που διοργάνωσε και συντόνισε ο Ευρωβουλευτής των Οικολόγων Πρασίνων, κ. Νίκος Χρυσόγελος, στα Γραφεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Αθήνα.

Παρουσίαση Εγχειριδίου για μια Πράσινη Αυτοδιοίκηση (25 Απριλίου 2013)

Ο Διευθυντής του ΕΚΕΠΕΚ, Καθηγητής Γρηγόρης Τσάλτας, συμμετείχε ως ομιλητής στην Παρουσίαση του Εγχειριδίου, που διοργανώθηκε από το Σπίτι της Κύπρου και τις Εκδόσεις Πατάκη.

9ο Σεμινάριο Διεθνούς Δικαίου Ναυπλίου (30 Μαΐου – 2 Ιουνίου 2013)

Οι Ερευνητές του Κέντρου, Υπ. Δρ. Σταύρος Μαυρόγεννης, Εριφύλη Πασπάτη και Ειρήνη Στεφάνου, παρουσίασαν την πρόοδο των διδακτορικών τους διατριβών, στο 9ο Σεμινάριο Διεθνούς Δικαίου του Ναυπλίου, που διοργανώθηκε από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Έρευνας και Κατάρτισης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Ανθρωπιστικής Δράσης, του Παντείου Πανεπιστημίου. Ο Διευθυντής του Κέντρου, Καθηγητής Γρηγόρης Τσάλτας, συμμετείχε ως Αξιολογητής Καθηγητής.

Ημερίδα Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (4 Ιουνίου 2013)

Ο Διευθυντής του ΕΚΕΠΕΚ, Καθηγητής Γρηγόρης Τσάλτας, συμμετείχε με εισήγηση, με θέμα: «Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Βιώσιμη Ανάπτυξη: Ανάγκη ή Ουτοπία;», στην ημερίδα που διοργανώθηκε από το Παρατηρητήριο για την Αειφόρο Ανάπτυξη, με την υποστήριξη του Γραφείου Ενημέρωσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Θερινό Σχολείο WMD in MIO 2013 (10-14 Ιουνίου, Κρήτη)

Ο Ερευνητής του Κέντρου, Υπ. Δρ. Τηλέμαχος Μπούρτζης, πραγματοποίησε εισήγηση στο σεμινάριο του ΚΕΝΑΠ, με θέμα: «WMD IN MIO Legal framework. Basic Elements and Comparative Analysis of International Legal Regimes and Best Practices».

Διάλεξη του στελέχους του ΕΚΕΠΕΚ Γεράσιμου Ροδοθεάτου, **Ημερίδα Ελληνικός Τουρισμός και Κλιματική Αλλαγή: Πολιτικές Προσαρμογής και νέα Στρατηγική Ανάπτυξης (9 Ιουλίου 2013)**

Ο Διευθυντής του Κέντρου, Καθηγητής Γρηγόρης Τσάλτας, συμμετείχε ως ομιλητής στην ημερίδα που διοργανώθηκε από την Τράπεζα της Ελλάδας.

Εκδήλωση ΑΟΖ και Ενεργειακοί Πόροι Ελλάδας-Κύπρου. Οι νέες Γεωπολιτικές Εξελίξεις (11 Νοεμβρίου 2013)

Ο Διευθυντής του Κέντρου, Καθηγητής Γρηγόρης Τσάλτας, συμμετείχε ως ομιλητής στην εκδήλωση που διοργανώθηκε από την Ένωση Κυπρίων Ελλάδος.

Εκδήλωση Το Διεθνές Καθεστώς Προστασίας του Περιβάλλοντος (21 Νοεμβρίου 2013)

Ο Διευθυντής του ΕΚΕΠΕΚ, Καθηγητής Γρηγόρης Τσάλτας, συμμετείχε ως κεντρικός ομιλητής στην εκδήλωση που διοργανώθηκε από το ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας, στην Καστοριά.

Ημερίδα Καινοτομία, διαφύλαξη, σύμπραξη: Προς μια ενισχυμένη συνεργασία για την μπλε ανάπτυξη (25 Νοεμβρίου 2013)

Οι Ερευνητές του Κέντρου, Λέκτωρ Βασιλική Καραγεώργου και Δρ. Χαράλαμπος Πλατιάς, συμμετείχαν με εισηγήσεις στην ημερίδα που διοργάνωσε το Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών.

Συμμετοχή στην προετοιμασία της Ομάδας του Παντείου στον Διεθνή Διαγωνισμό Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition (Οκτώβριος - Δεκέμβριος 2013)

Οι Ερευνητές του Κέντρου, Υπ. Δρ. Γεράσιμος Ροδοθεάτος και Τηλέμαχος Μπούρτζης αποτέλεσαν μέλη της ομάδας προετοιμασίας των φοιτητών του Παντείου Πανεπιστημίου που θα συμμετάσχει στον ετήσιο Διεθνή Διαγωνισμό Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition.

Δημοσιεύσεις

Μπούρτζης, Τ., Ροδοθεάτος, Γ., «Η Έρευνα στο Σύγχρονο Δίκαιο της Θάλασσας: UNCLOS και Πραγματικότητα», στο: Τσάλτας, Γρ., Αναγνώστου, Χρ., *Αιγαίο και Νοτιοανατολική Μεσόγειος. Σύγχρονες Προκλήσεις και Προοπτικές Εκμετάλλευσης Υποθαλάσσιων Ενεργειακών Φυσικών Πόρων*, Εκδ. Ι. Σιδέρης, Αθήνα, 2013.

Τσάλτας, Γρ., «Αιγαίο—Νοτιοανατολική Μεσόγειος και Προοπτικές Εξομάλυνσης των Ελληνοτουρκικών Σχέσεων μέχρι το 2030», στο: Τσάλτας, Γρ., Αναγνώστου, Χρ., *Αιγαίο και Νοτιοανατολική Μεσόγειος. Σύγχρονες Προκλήσεις και Προοπτικές Εκμετάλλευσης Υποθαλάσσιων Ενεργειακών Φυσικών Πόρων*, Εκδ. Ι. Σιδέρης, Αθήνα, 2013.

Εκδόσεις του ΕΚΕΠΕΚ

